

ДІЯЛЬНІСТЬ асистента вчителя

Асистент учителя — дуже цінний та шанований представник шкільної спільноти. Асистенти вчителів працюють відповідно до методик та практик, прийнятих у школі. Їхні завдання визначаються потребами того чи іншого шкільного підрозділу. Їхню щоденну роботу скеровує адміністрація школи, учитель або інші фахівці, у підпорядкуванні яких і працюють асистенти. Їхні завдання можуть відрізнятися так само, як можуть бути різними вчителі та учні, яким вони допомагають.

Пропонуємо розглянути деякі аспекти діяльності асистента вчителя.

Наталія ЗАЕРКОВА, викладач-методист НМЦ інклюзивної освіти ІППО Київського університету ім. Б. Грінченка

*Асистент (віз лат.
assistens (assistantis)) —
присутній, помічник.*

АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ АСИСТЕНТА ВЧИТЕЛЯ В НОРМАТИВНО- ПРАВОВИХ ДОКУМЕНТАХ

• У Постанові Кабінету Міністрів України від 15 серпня 2011 р. № 872 «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах» зазначено, що асистент учителя бере участь у розробленні та виконанні індивідуальних навчальних планів та програм, адаптує навчальні матеріали з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності дітей з особливими освітніми потребами».

• Посада «асистент учителя інклюзивного закладу» внесена у Державний класифікатор професій з ініціативи Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України (наказ Держспоживстандарту № 327 від 28.07.2010).

• Посада «асистент учителя» передбачена типовими штатними нормативами загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки від 06.12.2010 р. № 1205, зареєстрованим у Міністерстві юстиції 22 грудня 2010 р. за № 1308/18603.

• Посада «асистент учителя загальноосвітнього навчального закладу з інклюзивним та інтегрованим навчанням» внесена у «Перелік посад педа-

гогічних та науково-педагогічних працівників» (доповнений). Цим забезпечено конституційні права й державні гарантії педагогічним працівникам, які працюватимуть у ЗНЗ з інклюзивним навчанням на посаді асистента вчителя, передбачені для педагогічних працівників, працюючих із дітьми, які потребують корекції фізичного та/або розумового розвитку (Постанова Кабінету Міністрів України від 18.07.2012 р. «Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України № 346 від 14.04.1997 р. та № 963 від 14.06.2000 р.»).

• У листі МОНмолодьспорту від 28.09.2012 № 1/9-694 «Щодо введення посади вихователя (асистента вчителя) у загальноосвітніх навчальних закладах з інклюзивним навчанням» визначено:

- кількість ставок асистента вчителя на клас;
- педагогічне навантаження;
- розмір оплати праці та посадові обов'язки.

• У Законі України «Про внесення змін до деяких законів України про освіту щодо організації інклюзивного навчання» № 1324 від 5 червня 2014 р. зазначено: «абзац десятий частини першої статті 25 після слів «вихователя загальноосвітньої спеціальної школи (школи-інтернату)» доповнити словами «та асистента вчителя інклюзивних класів загальноосвітніх навчальних закладів».

*Увага! Асистент учителя
не є асистентом дитини.*

ФУНКЦІЇ АСИСТЕНТА ВЧИТЕЛЯ

Організаційна

- Допомагає в організації навчально-виховного процесу в класі з інклюзивним навчанням;
- надає допомогу учням з особливими освітніми потребами в організації робочого місця;
- допомагає концентрувати увагу, сприяє формуванню саморегуляції та самоконтролю учня;
- співпрацює з фахівцями, які безпосередньо працюють із дитиною з особливими освітніми потребами та беруть участь у розробленні індивідуальної програми розвитку;
- забезпечує разом з іншими працівниками належні умови навчання, виховання та праці;
- веде відповідну документацію.

Навчально-розвивальна

- Надає послуги, спрямовані на задоволення освітніх потреб учнів;

• здійснює соціально-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами, сприяє професійному самовизначенню та соціальній адаптації учнів;

• сприяє творчому розвитку дітей з особливими освітніми потребами, поліпшенню їхнього психоемоційного стану;

• стимулює розвиток соціальної активності дітей, виявлення та розкриття їхніх здібностей, талантів, обдарувань шляхом участі в науковій, технічній, художній, творчій діяльності.

Діагностична

• Вивчає особливості діяльності й розвитку дітей з особливими освітніми потребами, оцінює їхні навчальні досягнення;

• оцінює виконання індивідуальної програми розвитку, вивчає та аналізує динаміку особистісного розвитку учня.

Функціональні обов'язки вчителя та асистента

Напрямок діяльності	Учитель	Асистент	Учитель та асистент разом
Планування	— Планує діяльність на уроці; — добирає матеріали; — визначає пріоритети	— Допомагає в підготовці матеріалів до уроку; — оформлює таблиці, схеми, готує роздавальний матеріал; — проводить іншу допоміжну роботу	— Готують матеріали до уроку, позакласного заходу; — обговорюють актуальні проблеми
Навчальний процес	— Розробляє плани уроків, проводить їх; — контролює процес навчання; — надає необхідну допомогу асистенту	— Контролює виконання домашнього завдання, вправ під час уроку; — упроваджує спеціальні методи навчання за вимогою вчителя; — контролює процес, веде записи та надає звіти вчителю	Обговорюють очікувані результати, стратегію спільної діяльності та отримані результати, форми проведення занять
Оцінювання навчальних результатів	— Оцінює рівень навчальних досягнень учнів; — забезпечує виконання учнем індивідуального навчального плану	Перевіряє завдання, які виконав учень, до того, як їх подивиться вчитель	Обговорюють результати спостережень, обмінюються інформацією

АСИСТЕНТ УЧИТЕЛЯ

МАЄ право:

- залучати учнів до діяльності, надавати інформацію вчителю про їхню успішність, потреби;
- мотивувати та заохочувати учнів;
- підтримувати учнів у навчанні, допомагати їм у позаурочний час;
- допомагати вирішувати конфлікти;
- працювати з невеликими групами учнів;
- допомагати учневі за межами класу;
- виготовляти наочні та інші допоміжні матеріали під керівництвом учителя;
- співпрацювати з іншими фахівцями під час розробки індивідуального навчального плану;
- організовувати та координувати особисту щоденну діяльність для виконання тих чи інших завдань;
- отримувати від учителя необхідну інформацію та ресурси;
- спостерігати за учнем у школі, за потреби — в інших громадських місцях.

НЕ МАЄ права:

- інтерпретувати результати навчання;
- самостійно планувати навчальний процес;
- самостійно вести урок;
- звітувати перед батьками про успішність учнів;
- уносити зміни до завдань без попереднього консультування з учителем;
- самостійно добирати навчальний матеріал або методику навчання;
- оцінювати діяльність інших працівників;
- виконувати протягом тривалого часу роботу лише з «важкими» учнями;
- самостійно змінювати індивідуальні навчальні плани.